

Diarree

Acute Diarree

Inleiding

Een gezonde hond heeft één- tot tweemaal per dag goedgevormde, stevige ontlasting. Je spreekt van diarree wanneer de ontlasting dunner dan normaal is. Vaak is de frequentie van ontlasten vele keren per dag. Hieronder wordt de acute diarree besproken. Er bestaat ook chronische diarree. De meest vormen van diarree zijn onschuldig en duren heel kort: van een dag tot slechts een paar dagen.

Er is een onderscheid tussen dunne darm diarree en dikke darm diarree.

Bij dikke darm diarree is de frequentie van poepen sterk toegenomen en is er vaak sprake van persen en verhoogde aandrang. Per keer worden meestal kleine hoeveelheden faeces geproduceerd, soms met slijm en bloed. Tijdens het uitlaten wordt vaak meerdere keren gedefaeceerd.

Bij dunne darm diarree wordt er doorgaans minder vaak gedefaeceerd en per keer grote hoeveelheden zonder dat de hond erg perst.

Oorzaken van acute diarree

- verandering van voer of een niet goed verteerbaar voer
- eten van 'rommel' (tafelresten, snoepgoed, planten, bepaalde medicijnen, etc.)
- virussen: parvo- en coronavirus
- spoelwormen
- coccidiën en flagellaten (giardia)
- voedingsallergie of voedselovergevoeligheid

• **Voeding**

De meest voorkomende oorzaak is een verandering van voer, het eten van allerlei 'tussendoortjes'. De darmen hebben zich ingesteld op een bepaalde voersoort en bij plotselinge veranderingen kan er diarree ontstaan. Het is dus belangrijk om een verandering van voer altijd geleidelijk door te voeren. Het is belangrijk dat de hond een kwalitatief goed voer eet.

Goedkoop voer veroorzaakt vaker diarree dan wat duurdere hoogwaardige voeding. Voor sommige honden maakt de kwaliteit van het voer kennelijk niets uit: op elk voer 'doen' ze het goed, maar de meesten hebben toch wel af en toe last van diarree.

Wanneer je hond meer dan tweemaal per dag min of meer dunnere ontlasting heeft en daarbij nog veel winden laat kun je wel stellen dat het gebruikte voer minder geschikt is voor je hond.

Waarom is goedkoop voer soms minder goed? Ten eerste is de kwaliteit van de gebruikte eiwitten en de verteerbaarheid van het voer veel hoger bij een kwalitatief duurder merk dan die van een goedkoper voer. Deze betere verteerbaarheid uit zich in minder vaak poepen en ontlasting die goed gevormd is. Ook de vacht glanst meer en de typische hondenlucht wordt minder. Ten tweede kan door het gebruik van vaste leveranciers een constante hoge kwaliteit gegarandeerd worden. Bij goedkopere voeren wisselt de eiwitbron per charge. Dat houdt in dat de samenstelling van het voer per zak kan verschillen. Hierdoor kan diarree ontstaan als er een nieuwe zak hondenvoer aangebroken wordt.

Sommige honden eten van alles naast hun hondenvoer. daarbij moet je denken aan tafelresten, snoep, planten en allerlei andere ongezonde tussendoortjes. Ook tijdens het uitlaten pikken ze van alles op wat ook weer diarree (en soms ook braken) kan veroorzaken. En denk eens aan het eten van (soms bedorven) voedselresten uit de vuilnisbak.

- **Virussen**

Een tweede, veel voorkomende oorzaak van diarree vormt de darmontsteking ten gevolge van virussen. Dit blijft dit meestal niet beperkt tot één hond. Vaak is het zo besmettelijk dat honden elkaar aansteken en er meerdere honden tegelijkertijd diarree hebben.

Doorgaans is er bij deze vorm van diarree koorts. Een normale lichaamstemperatuur ligt bij honden tussen de 38 en 39 graden Celsius. Bij honden met virusdiarree is de temperatuur vaak boven de 39,5! Daardoor zijn de honden slomer en de diarree gaat ook vaak gepaard met overgeven. In ernstige vallen zie je ook bloed in het braaksel en in de diarree.

De meest voorkomende is het coronavirus. Dit geeft vrij milde klachten die bestaan uit braken en diarree, meestal zonder bloedbijmenging. Het gevreesde parvovirus, waar volwassen honden maar vooral puppy's aan dood kunnen gaan, komt gelukkig steeds minder voor. Het parvovirus wordt steeds meer uitgebannen doordat er in Nederland heel goed tegen wordt gevaccineerd. Een goede hygiëne is het allerbelangrijkste om een Parvobesmetting bij een fokker te voorkomen.

- **Wormen**

Wormen kunnen ook diarree veroorzaken. Wormen kunnen ook besmettelijk zijn voor mensen.

- **Cocciëën en flagellaten**

Coccidiose wordt veroorzaakt door de parasiet Isospora. het komt regelmatig voor, vooral rond de speenperiode. De pups eten wat minder en hebben plakkerige, soms zwarte faeces met wat soms slijm en bloed. De diagnose wordt gesteld met faeces-onderzoek.

Giardia is een zogenaamde flagellaat en is de meest voorkomende darmparasiet bij de hond. Ook hier zien we weer vooral problemen bij puppies. Ze produceren een geel grijze, stinkende mest. Ze hebben minder eetlust en gaan ook weer frequenter poepen. vanzelfsprekend neemt het gewicht af en ze hebben dorst, zoals trouwens bij alle vormen van diarree. En ook nu stel je de diagnose weer via faeces onderzoek.

- **Voedingsallergie**

intolerantie voor een bepaald voer of bestanddelen daarvan, kunnen ook diarree veroorzaken. Zie bij voedingsallergie.

Behandeling van diarree

Samengevat is de behandeling van diarree als volgt: licht verteerbare voeding, frequente kleine maaltijden, voldoende vocht, en natuurlijk de oorzaak bestrijden.

De meest vormen van diarree zijn onschuldig en duren slechts enkele dagen. In tegenstelling tot vroeger toen vasten geadviseerd werd, is nu het advies uw huisdier gewoon door te laten eten van zijn eigen voer. Vasten vertraagt namelijk de genezing en verzwakt uw dier. Bovendien moeten de darmen juist blijven 'werken'. Er zijn echter situaties (zieke honden) waar het beter is om even te vasten. Overleg dit met uw dierenarts. Geef echter wel vaak over de dag verdeeld kleinere beetjes eten. En heel belangrijk is drinken: thee, rijstewater of bouillon, eventueel met (druiven)suiker. Zeker bij pups moet u in ieder geval niet te lang wachten met de dierenarts te consulteren. Ze raken snel uitgedroogd en kunnen dan sterven.

Verder zal het duidelijk zijn dat de primaire oorzaak wordt bestreden. Bij een voedingsprobleem is het belangrijk de darmen tot rust te laten komen met een licht verteerbaar dieet. Soms wordt daarbij een middel gegeven dat een bescherm laag over de maag en darmen legt. Braakt de hond dan kunnen braak-onderdrukkende medicijnen worden verstrekt.

Antibiotica helpen niet tegen virussen, dus het is onzin deze te geven. Soms veroorzaken ze juist diarree! Een enkele keer kunnen bacteriën wel de oorzaak zijn van de diarree. Dan zijn antibiotica wel geïndiceerd.

Wordt de diarree veroorzaakt door cocciëën of giardia, dan zijn hiervoor medicijnen beschikbaar.

In geval van een voedingsintolerantie zal bijvoorbeeld een hypo-allergeen voeder de klachten doen verdwijnen.

Wanneer de hond ernstige en soms ook al langdurige diarree heeft, raakt hij uitgedroogd. In deze gevallen wordt er een infuus aangelegd waarbij vloeistof via het bloed wordt toegediend. Daar zie je ze gelukkig heel snel van herstellen.

Als uw huisdier regelmatig diarree heeft kan er meer aan de hand zijn.

Chronische diarree

Inleiding

Maagdarmaandoeningen, zoals braken en diarree, zijn veel voorkomende klachten bij honden en katten in de praktijk. We bespreken hierna kort de werking van het spijsverteringskanaal en welke dieet en verzorgingsmaatregelen u kunt nemen wanneer uw huisdier last heeft van chronische (d.w.z. langdurige) maagdarmlaesten, zoals langdurige of steeds terugkerende diarree.

Het spijsverteringskanaal

Huisdieren hebben, net als andere levende wezens, voeding nodig als 'brandstof' om in leven te blijven. Voordat voedsel door het lichaam kan worden opgenomen, moet het eerst tot kleine deeltjes (voedingsstoffen) worden afgebroken. Dit proces heet de spijsvertering en vindt plaats in het maagdarmlaenal en de bijbehorende organen. Het begint in de maag en gaat door in de dunne darm, waar de voedingsstoffen in het bloed worden opgenomen. De lever en alvleesklier produceren stoffen die de vertering mogelijk maken. In de dikke darm vindt weinig vertering meer plaats, behalve van voedingsvezel. Hier wordt met name water vanuit het darmlaenal opnieuw opgenomen in het lichaam, waardoor de darminhoud als het ware indikt. Dit is belangrijk voor het krijgen van een stevige ontlasting en het houdt daarnaast het watervolume van het lichaam op peil. Wel vindt hier nog enige vertering van voedingsvezel plaats.

Aandoeningen van de alvleesklier bij de hond

De alvleesklier (pancreas) is een V-vormige klier die vlakbij de maag ligt. De alvleesklier speelt een belangrijke rol bij de stofwisseling door de productie van het hormoon insuline en de pancreassappen. De pancreassappen bevatten enzymen, die werken als een soort 'chemische scharen'. Ze zijn belangrijk voor de vertering van voedingsstoffen zoals vetten, eiwitten en koolhydraten. De belangrijkste functie is de vertering van vetten. Bij sommige dieren (voornamelijk honden, maar soms ook katten) kan de productie van pancreassappen verstoord zijn. De aandoening wordt exocriene pancreasinsufficiëntie genoemd oftewel EPI. Het leidt tot een verminderde vertering van de voedingsstoffen (met name vetten). De onverteerde vetresten in de dunne darm veroorzaken diarree en vormen een voedingsbron voor de darmbacteriën, die zo tot grote aantallen kunnen toenemen en de klachten verergeren. Deze zogenaamde 'bacteriële overgroei' is een bekende complicatie bij EPI.

Honden met EPI vermageren door de verminderde opname van voedingsstoffen. Door de verminderde vertering en opname van vetten hebben deze honden meestal ook een slechte vachtconditie, omdat de essentiële vetzuren die nodig zijn voor een glanzende vacht ook niet of onvoldoende worden opgenomen.

Als de dierenarts EPI vermoedt, kan via bloedonderzoek de werkzaamheid van de alvleesklier getest worden voor de diagnose. Wanneer er sprake is van EPI zal uw huisdier meestal bepaalde medicijnen (pancreasenzymen) voorgeschreven krijgen om de vertering van voedingsstoffen te verbeteren. Daarnaast vormt het geven van een speciale diëtvoeding een belangrijk onderdeel van de behandeling van EPI. Een dergelijk dieet moet zo min mogelijk vet bevatten, maar wel voldoende essentiële vetzuren, en zeer licht verteerbaar zijn.

Chronische darmontstekingen

Een chronische darmontsteking (Inflammatory Bowel Disease; IBD) is een vaak voorkomende oorzaak van braken en diarree, met name bij jonge katten, waarbij vooral braken op de voorgrond treedt. Dieren met IBD hebben last van een ernstige ontsteking van de darm, waardoor de vertering en opname van voedingsstoffen aanzienlijk verminderen. Dit leidt tot gewichtsverlies en een slechte conditie.

De behandeling van IBD bestaat voornamelijk uit een speciaal dieet en eventueel het geven van ontstekingsremmende medicijnen. Uw dierenarts zal meestal een licht verteerbaar, 'hypo allergeen' dieet voorschrijven. Deze diëten bevatten geselecteerde koolhydraat en dierlijke eiwitbron, bijvoorbeeld rijst of tapioca en vis of eend, waardoor de kans op een allergische reactie aanzienlijk verkleind wordt. Ook worden er géén ingrediënten gebruikt die in verband kunnen worden gebracht met overgevoeligheidsreacties (iets wat vaak voorkomt bij dit soort klachten), zoals zuivelproducten, soja en granen. Door de zorgvuldig geselecteerde, hoogwaardige bestanddelen bevorderen deze diëten het herstel van beschadigde weefsels en normale lichaamsfuncties, zodat de klachten van uw huisdier meestal snel zullen verminderen.

Colitis

Colitis is een ontsteking van de dikke darm (het colon) en wordt gekarakteriseerd door het veelvuldig produceren van kleine beetjes dunne ontlasting, soms gepaard met bloed en/of slijm. Vaak heeft het dier pijn of gaat de ontlasting moeilijker (persen). Colitis kan vele oorzaken hebben zoals parasieten, infecties en voedingsallergie of intolerantie.

De klachten zijn zeer wisselend. Sommige dieren hebben slechts geringe problemen, terwijl andere ernstig ziek kunnen zijn. Ook is colitis bij een aantal dieren een steeds weer terugkerend probleem. Dieetbehandeling en ontstekingsremmende medicijnen kunnen helpen de ontstekingen te verminderen en herhaling te voorkomen. Ontstekingsremmende medicijnen zijn vaak nodig, zeker in het begin van de aandoening om de ontsteking zoveel mogelijk te beperken en de klachten te verminderen. Bij bepaalde vormen van colitis, zoals de chronische, idiopathische colitis (d.w.z. dat oorzaak niet bekend is), kan het geven van

een speciale (hypo allergene) dieetvoeding de benodigde hoeveelheid ontstekingsremmende medicijnen op de lange termijn verminderen. Bij de kat komt soms het zogenaamde mega-colon voor waarbij ophoping van ontlasting plaatsvindt. Dieet als behandeling hiervan is onvoldoende en meestal is operatief ingrijpen noodzakelijk.

'Spastisch Colon'

Sommige vormen van colitis reageren goed op een verhoogde hoeveelheid vezels in de voeding. Dit geldt bijvoorbeeld voor het spastisch colon (Irritable Bowel Syndrome; IBS) een darmstoornis die vaak voorkomt bij drukke, nerveuze honden en die te vergelijken is met het spastisch colon bij de mens. Onder voedingsvezel verstaat men dat gedeelte van de koolhydraten, dat niet door de enzymen in het maagdarmkanaal wordt verteerd. Er zijn twee soorten vezels: onoplosbare vezels (onoplosbaar in water) en oplosbare vezels (oplosbaar in water).

Sommige dieren met colitis kunnen baat hebben bij verhoogde gehalten van beide soorten vezels in de voeding. Onoplosbare vezels normaliseren de passagetijd van de ontlasting door de dikke darm, terwijl oplosbare vezels water binden en de ontlasting steviger maken. Bovendien worden oplosbare vezels door de bacteriën in de dikke darm gebruikt om essentiële vetzuren te produceren. Deze essentiële vetzuren kunnen als voeding dienen voor de beschadigde cellen in de dikke darmwand, die daardoor sneller herstellen. De dierenarts kan voor deze aandoening een speciale dieetvoeding voorschrijven met een verhoogde gehalte van oplosbare en onoplosbare vezels.

Let op bij dieetmaatregelen

Het geven van het juiste dieet is de basis van de behandeling van vele spijsverteringsstoornissen. Als uw hond of kat een dieet volgt, moet iedereen die weleens met het dier in contact komt, weten dat deze alléén het aanbevolen dieet mag krijgen, dus geen extraatjes of tussendoortjes. Zorg er daarom voor dat het dier zijn dieet niet buitenshuis kan aanvullen, bijvoorbeeld uit vuilniszakken. Diëten zijn complete, uitgebalanceerde voedingen, die langere tijd gegeven kunnen worden. Op de verpakking kunt u de aanbevolen hoeveelheid voor uw huisdier terugvinden. De totale dagelijkse hoeveelheid kan verdeeld worden over meerdere porties per dag. Zorg dat er altijd schoon, vers drinkwater voor uw huisdier klaarstaat

Deze informatie is beschikbaar gesteld door Dierenkliniek Lemmer